

Klimahandlingsplan

Natur- & Miljøudvalget

2021

vejle
KOMMUNE

Indhold

Indledning.....	1
Skovrejsning.....	4
Kulstofrige lavbundsjarde.....	9
Partnerskab med landbruget.....	12
Varmeplanlægning	14
Grøn Affaldsplan.....	16

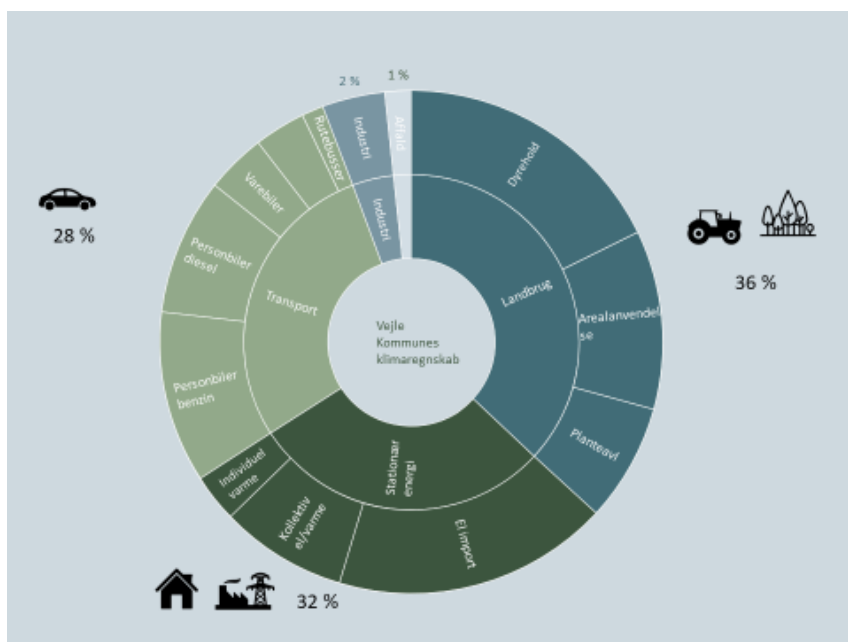
Indledning

Klimaudvalget har besluttet, at der for hvert fagudvalg og med godkendelse inden 1. maj, udvikles en konkret handlingsplan, der anviser de indsatser og indsatsområder, som udvalget kan bidrage inden for. Handlingsplanerne skal beskrive:

- De store indsatser i klimaplanen
- Direkte indsatser i egen drift
- Etablering af samarbejder og egentlige partnerskaber med udvalgets målgrupper.

Klimahandlingsplanen for Natur- & Miljøudvalget er skabt på baggrund af udvalgsmøder og temamøde i december 2020 og januar og februar 2021, hvor centrale emner og potentielle handlinger er blevet belyst og prioriteret.

Klimaregnskabet viser, at de store områder, der udleder meget CO₂ i Vejle Kommune, er *Landbrug*, *Transport* og *Stationær Energi*. Inden for Natur- & Miljøudvalgets ressortområde ligger landbrug inkl. arealanvendelse, stationær energi i form af varmforsyning, samt affald.

Natur- & Miljøudvalget har på udvalgsmøder og temamøde gennemgået klimaplanen og udvalgt hvilke indsatser, der skal lægges vægt på i deres klimahandlingsplan for 2021:

- Skovrejsning
- Udtagning af lavbundslande
- Partnerskab med landbruget
- Varmeplanlægning
- Grøn affaldsplan

I forbindelse med vedtagelse af klimaplanen satte man sig også et mål om at foretage en række klimatilpasningstiltag. Disse kører sideløbende med denne handlingsplan og er beskrevet i klimaplanens granskningsnotat:

- Revision af Risikostyringsplan
- Revision af Klimatilpasningsplan
- Kortlægning af erosionstruede områder til kommuneplanen

Fem indsatsområder bliver beskrevet i denne handlingsplan. Det bliver uddybet, hvilke overordnede aktiviteter der skal sættes i gang, hvilken tidsplan der skal lægges, og hvilken økonomi der skal lægges til grund.

Tværgående indsatser

En række indsatser går på tværs af politiske udvalg og det beskrives derfor i handlingsplanen, hvilket politiske udvalg der er initiativtager i forhold til den konkrete indsats.

Overblik over opgaven

Klima bliver et centralt punkt i alle arbejdsopgaver fremover. I denne første handlingsplan, i år et efter klimaplanens vedtagelse, drejer opgaverne sig i høj grad om at få et overblik over de kommende indsatsers omfang og finde veje til at løse dem. Når klimahandlingsplanen revideres i 2022, vil man have et bedre overblik over, hvilken økonomi og hvilket ressourceforbrug der kræves for at nå klimaplanens målsætninger.

Klimaberegninger

Parallelt med klimahandlingsplanerne arbejdes der på at formulere måleparametre for de enkelte klimaindsatser. Nogle indsatser, som skovrejsning, lavbundslande, oliefyr og elbiler, er enkle at måle fremdrift på. Øvrige indsatser som partnerskaber, strategier og planer har en mere langsigtet effekt og det er derfor vanskeligt at koble indsatsen til en målbar CO₂-besparelse her og nu. Derfor er ikke alle indsatser i denne klimahandlingsplan koblet til en konkret CO₂-besparelse, men det vil blive muligt på sigt, når indsatserne bliver mere konkrete.

Indsats	CO₂ mål 2030	Krævet indsats indtil 2030	Gennemsnit pr. år
Skovrejsning	34.000 tons CO ₂ e /år	3000 ha	Rejse 335 ha/år
Lavbundslande	37.000 tons CO ₂ e /år	1700 ha	Udtage 190 ha/år
Partnerskab med landbruget	31.500 tons CO ₂ e /år	Beskrives i partnerskabet.	

Varmeplanlægning	55.000 tons CO ₂ e /år	Udfase 9200 naturgasfyr og 1000 oliefyr. Desuden udfase olie og naturgas på små fjernvarmeværker, i industrien og i fjernvarmesystemet hos TVIS.	Udfase 1025 naturgasfyr og 111 oliefyr pr. år
Grøn affaldsplan	CO ₂ -neutral affaldssektor	Nærmere beskrevet i kommende affaldsplan.	

Skovrejsning

Mål i klimaplanen

Skovrejsning er et mål i Klimaplanen og potentialet er, at man kan binde 34.000 tons CO₂e pr. år ved at rejse skov på 3000 ha.

Status

Ca. 18 % af Vejle Kommune er dækket af skov. Det svarer til ca. 22.250 ha. Heraf er ca. 15 % fredskov (15.500 ha). 3400 ha er offentlig skov, hvoraf Vejle Kommune ejer ca. 1.000 ha. I Kommuneplan 2021 er der udpeget ca. 6.900 ha, hvor der ønskes skovrejsning.

I 2019 blev der i Vejle Kommune rejst 106 ha skov, i 2020 var tallet 144 ha. Generelt er skovrejsningsprojekterne små og fragmenterede, og de fleste ligger ikke inden for kommuneplanens udpegning for 'skovrejsning ønsket'.

Synergieffekter

Vejle Kommune ønsker, at man opnår flere synergieffekter, når der skal rejses ny skov. Det betyder, at ny skov optimalt skal fungere som middel til CO₂-binding, grundvandsbeskyttelse, rekreativt areal og som faktor for øget biodiversitet. Derudover kan det give øget træproduktion, virke som en positiv bosætningsfaktor og skabe øgede indtægter fra ejendomskat.

Der er interesser for lettere adgang til naturen i centerbyerne og i de mindre byer og her er skovrejsning oplagt. Det er derfor en fordel, at ny skov etableres tæt på byer, så det kan øge befolkningens mulighed for rekreative aktiviteter i skoven.

Det er en fordel, at ny skov ligger i forlængelse af eksisterende skov for at skabe grønne korridorer.

Skov kan rejses på lavbundslande, der generelt er af lavere værdi for landmanden. Der er formodentlig potentiale for, over 10 år, at etablere 250-500 ha ny skov på lavbundslande, uden at komme i konflikt med øvrige lavbunds- eller naturinteresser.

Aktører

Tilskudsordninger og myndighedsansvar vedr. skovrejsning ligger hos Staten (Landbrugsstyrelsen m.fl.). Skovrejsning har ophæng i kommuneplanen, og Planafdelingen samarbejder med Natur & Udeliv om udpegningsgrundlag. Natur & Udeliv er overordnet ansvarlig for at varetage interesser vedr. skov, mens ansvar for koordinering og samarbejde med henholdsvis vandværker og landbrugsorganisationer ligger hos henholdsvis Grundvandsteam og Landbrugsteam. Der bør nedsættes et Skovteam med repræsentanter fra de respektive afdelinger. Planafdelingen og Byudvikling & Arkitektur koordinerer i forbindelse med byudviklingsprojekter. For at opnå de ønskede synergieffekter skal der således være en tæt dialog mellem Natur & Udeliv, Grundvandsteam, Landbrugsteam, Planafdeling og Byudvikling & Arkitektur, samt eksterne parter som lodsejere, skovdyrkere og vandværker.

Opfølgning

Skovrejsning som kommunalt ansvarsområde er en ny opgave som skal ramme- og resourcesættes.

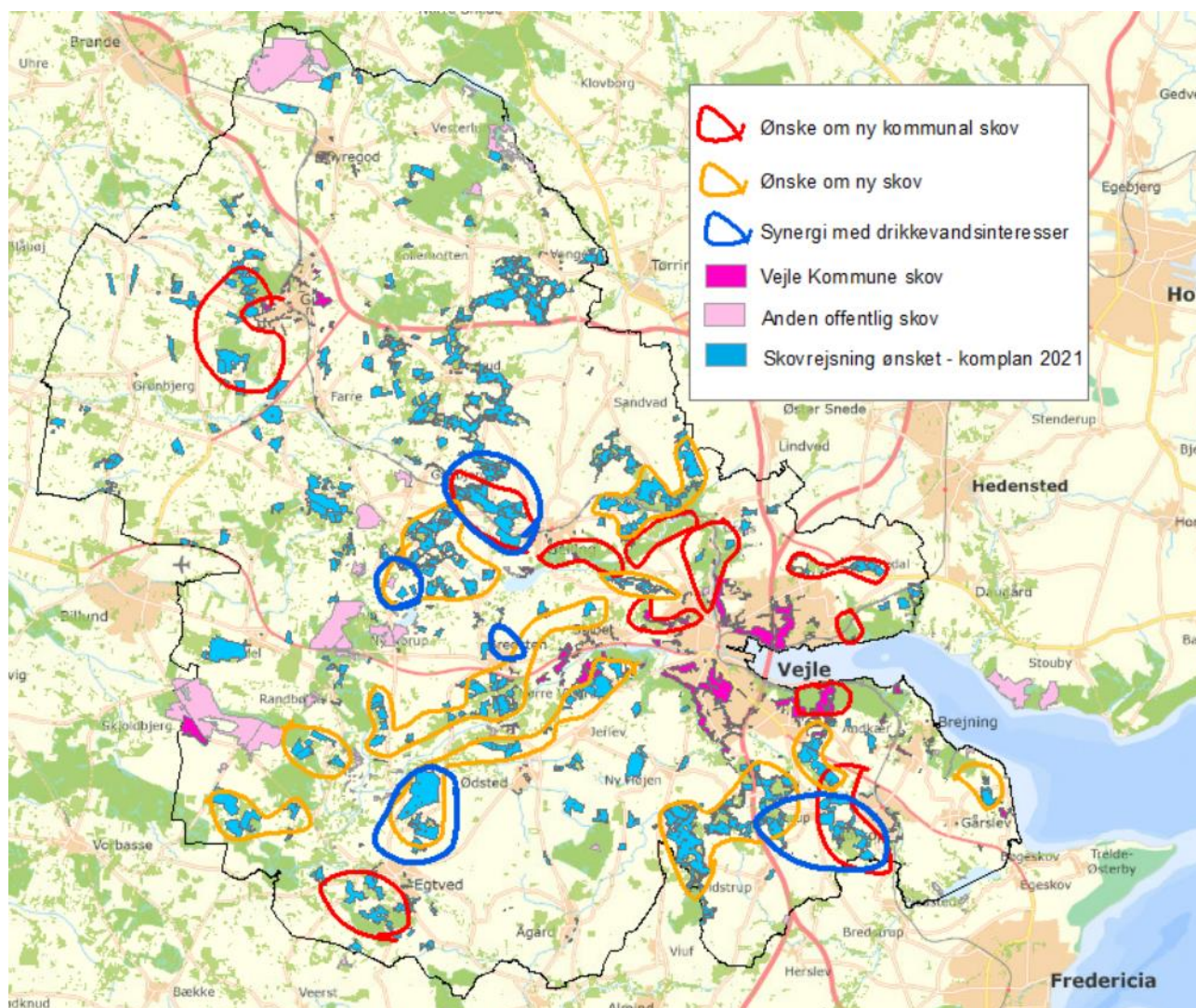
I 2021 og 2022 analyseres og kvalificeres grundlaget, herunder inddrages Helhedsplan Børkop Vest som en slags laboratorium for forskellige tiltag. Grundlaget indarbejdes i selvstændigt kommuneplantillæg til eksisterende kommuneplan.

Der skal etableres samarbejder med eksterne parter (lodsejerorganisationer, vandværker, skovejere osv.)

Der følges årligt op på, hvor meget ny skov der er plantet eller givet tilsagn til. Ved at kende til skovens sammensætning kan det estimeres, hvor meget CO₂ reduktion de enkelte skove kan bidrage med i årene fremover.

Succeskriterier

Der skal gives tilsagn til, at der i gennemsnit etableres mindst 335 ha ny skov pr. år for at nå klimaplanens mål i 2030. Jo tidligere skoven etableres, jo mere vil den bidrage med i CO₂ reduktion i 2030.

Figur 1 Visionskort over hvor skov er væsentligt for kommunens interesser. Arealer med ønsket ny skov i Kommuneplan 2021 er udpeget med lyseblåt. Særligt de områder omringet af røde (kommunale) og gule streger (private) er interessante. Blå områder (cirkler) viser hvor der er synergi med drikkevandsinteresser.

Barrierer

Staten har myndighedsansvaret og er ansvarlig for incitament-strukturen (støtteordninger mm) i forbindelse med skovrejsning. Kommunerne er alene ansvarlig for at udpege skovrejsningsområder, samt områder hvor skovrejsning er uønsket i den overordnede kommuneplanlægning. Tidligere var tilskudsordningen målrettet kommunens plangrundlag, og Vejle Kommune havde da en proaktiv rolle med den 'fleksible skovrejsningsmodel'. I dag er ordningerne afkoblet kommunens plangrundlag således, at tilskud kan opnås på alle områder, der ikke er udpeget med skovrejsning uønsket. Der er dog stadig et stort potentiale i at være proaktiv i forhold til skovrejsning i forbindelse med kommunens ansvarsområder for bosætning og byudvikling, sundhedsfremme, friluftsliv, natur osv. Denne nye rolle skal ramme- og resourcesættes.

Uanset periode, har skovrejsningshastigheden være meget begrænset med ca. 150 ha. årligt, og det meste skov rejses i områder, der ligger uden for kommunens interesseområder og planudpegninger for skovrejsning. Der skal således arbejdes intensivt med området for at opnå succeskriterierne.

Det er endvidere en barriere, at kommunal skovrejsning er finansielt dyrt. Det estimeres, at der er en pris på 150.000-200.000,-. Beplantning koster ca. 50-80.000,- pr. ha. Med dette prisniveau vil 50 ha skov koste ca. 12.5 mio. kr.

Der er stor forskel på, hvilken type skov der rejses og dermed også hvilke synergieffekter, der kan opnås, herunder hvor meget CO₂ reduktion, der kan opnås.

Handling

For at øge hastigheden for skovrejsning i Vejle Kommune sættes en række handlinger i værk.

Handling	Beskrivelse	Deadline	Økonomi	Barrierer	Mandat
Revision af kortmateriale/kommuneplan	Kort over arealanvendelser, lavbundsorde, grundvandsoplande, landskabshensyn, solcelleudpegninger og andre synergieffekter opdateres, så ny skovrejsning foretages på et opdateret grundlag. Temaerne for lavbundsareal og skovrejsning m.fl. indarbejdes i selvstændigt kommuneplantillæg til nuværende kommuneplan Ansvar: Natur & Udeliv (Planafdeling)	Analyse 2021. Kommuneplantillæg 2022	Internt 150 timer til koordinering og styring, herunder proces med kommuneplantillæg. Kortlægning for skov ved Konsulent 100.000 kr.		

Handling	Beskrivelse	Deadline	Økonomi	Barrierer	Mandat
Samarbejder og dialog	<p>Der indledes samarbejder med lodsejerorganisationer om privat skovrejsning. I de områder, hvor skovrejsning er særligt attraktiv på grund af synergieffekter, tager kommunen initiativ til dialog for at øge opmærksomheden på mulighederne for skovrejsning. Der skal startes en dialog med stat og lodsejerorganisationer om incitamentsstrukturer for skovrejsning. Potentielle samarbejdspartnere som vandværker, byudviklere, skovdyrkerne og liebhaver-skovfogeden indbydes til dialog.</p> <p>Ansvar: Landbrugsteam (Grundvandsteam og Natur & Udeliv)</p>	Løbende	Opstart 150 timer. Løbende kampagne 50 timer.	Myndighedsansvar og tilskudsordninger ligger ikke hos kommunen.	
Kommunal skov	<p>De arealer, der vil være mest oplagte som kommunale skov, skal udpeges. Derefter skal det undersøges, hvad det vil koste, og der skal frigives midler til opkøb af jord og tilplantning.</p> <p>Ansvar: Natur & Udeliv</p>	2022	150 timer		
Grundvandsbeskyttelse	<p>Skovrejsning fungerer som grundvandsbeskyttelse og kan evt. foregå i partnerskaber mellem kommune og vandværker. Potentialet skal undersøges, og muligt samarbejde med vandværker skal afklares.</p> <p>Ansvar: Grundvandsteam (Planafdeling og Natur & Udeliv ved konkrete helhedsplaner mv.)</p>	løbende	150 timer.		

Handling	Beskrivelse	Deadline	Økonomi	Barrierer	Mandat
Multifunktionel skov i helhedsplanlægning mv.	<p>Skovrejsning m.m. skal indgå som vigtig parameter i forbindelse med helhedsplaner, rammelokalplaner mv. Der arbejdes konkret med helhedsplan Børkop Vest og den nye byvision for Naturbyen Børkop som forgangsprojekt for øvrig planlægning.</p> <p>Ved Børkop er der udtrykt et stort behov for offentlig skov og friluftsmuligheder. Stor befolkningstilvækst giver behov for flere friluftsurealer for blandt andet at undgå konflikter mellem forskellige brugergrupper. Det foreslås at arbejde for skovrejsning i forbindelse med udbygning af Børkop Vest. Skovrejsningen kan eventuelt ske i samarbejde med vandværker for at opnå drikkevandsbeskyttelse. Ligeledes undersøges modeller for hvorledes skovrejsning kan ske tidligt i byggemodningsfasen som vilkår til sælger/invester mv.</p> <p>Søg evt. den grønne pulje ift. at komme i gang</p> <p>Dette område danner grundlag for model andre helhedsplaner, rammelokalplaner mv.</p> <p>Ansvar: samarbejde med sælger/invester – Planafdeling, samarbejde med vandværker – Grundvandsteam. Drift og overtagelse af skov – Natur & Udeliv.</p>	2021-2022 Andre planer løbende	Helhedsplan Børkop vest: 250 timer. Erfaringsopsamling 50 timer.		

Kulstofrige lavbundslande

Mål i klimaplanen

Udtagning af kulstofrige lavbundslande er et mål i Klimaplanen og potentialet er, at man kan binde 37.000 tons CO₂e pr. år ved at udtage ca. 1700 ha kulstofrige lande.

Status

Kulstofrige lavbundslande er oprindelig dannet i vådområder, moser og enge og har et højt indhold af kulstof fra gamle planterester. Når lavbundslandet udtørres og iltes ved pløjning eller dræning, omsættes/rådner planteresterne og gasser, primært CO₂, fordampes. Ved at vådlægge lavbundslandene og stoppe med pløjning, kommer der ikke længere ilt til processen og forrådnelsesprocessen stopper.

Der er ca. 4000 ha kulstofrig lavbundsland i Vejle Kommune, heraf er 2.000 ha i en eller anden form for drift, som afgræsset naturareal eller dyrket mark. Driftsformen har væsentlig betydning for hvor meget CO₂ der i dag fordampes fra jorden og dermed også for reduktionspotentialet.

Et projekt, der skal have national støtte efter nuværende regler, skal minimum være på 10 ha, med 60% udpeget som kulstofrig lavbundsland.

Gennemførte og kommende projekter i Vejle Kommune

Det første gennemførte lavbundsprojekt i Danmark er lavet af Naturstyrelsen ved Runkenbjerg i Vejle Kommune. Det er på 18,5 ha og reducerer ca. 395 tons CO₂/år.

I Vejle Kommune er der to større områder med lavbundslande, hvor der igangsættes forundersøgelser.

Det ene område er Vejle Ådal mellem Runkenbjerg og Vingsted, hvor et foreløbigt overslag viser, at det er muligt at reducere med ca. 2500 tons CO₂/år ved at udtage den kulstofrige lavbundsland. Der er potentiale for at etablere ca. 200-300 ha lavbundsprojekt. Vejle Kommune har opkøbt 100 ha i efteråret 2020 i området mellem Vork og Vingsted og dette areal forventes at indgå i et kommende lavbundsprojekt. I forbindelse med opkøbet har der været kontakt til mange af lodsejerne i området. Der er en bred opbakning til at igangsætte en forundersøgelse til et projekt.

Det andet område, Revlingmosen og Karstoft Ådal, ligger i den nordvestlige del af kommunen. Her er et stort område med lavbundsland og et foreløbigt overslag viser, at det er muligt at reducere ca. 7.500 tons CO₂/år på ca. 1.300 ha. I Karstoft Ådal er Naturstyrelsen på baggrund af lodsejrhenvendelser i gang med indledende undersøgelser i samarbejde med Vejle Kommune og SAGRO (Landbrugsrådgivning). Ligeledes har både forvaltningen og politikere fået henvendelser fra en lodsejer med et større areal i Revlingmosen. Potentialet i områderne ved Karstoft Å og Revlingmosen er store, og der kan potentielt etableres 500-700 ha lavbundsprojekt. Det vil være oplagt at afsøge muligheder for at lave et fælles projekt på tværs af kommunegrænsen til Ikast-Brande Kommune, da arealerne naturligt hænger sammen på tværs af kommunegrænserne. Naturstyrelsen arbejder med at indsende en forundersøgelse til et mindre lavbundsprojekt i dette område, hvor en lodsejerundersøgelse lavet af SAGRO viste positiv lodsejeropbakning til et projekt.

Synergieffekter

Udtagning af kulstofrige lavbundslande kan understøtte mange andre positive gevinster.

- Landbruget kan tage mindre produktive jorde ud af drift.
- Der kan være mulighed for at sammentænke udtagning af lavbundslande og klimatilpasning, så der f.eks. kan laves vandtilbageholdelse på lavbundslande, så oversvømmelser af Vejle midtby reduceres.
- Lavbundsprojekter bidrager til at opfylde målene i Vejle Kommunes Biodiversitetsplan og der kan skabes grønne korridorer og større sammenhængende naturarealer, hvor der er bedre muligheder for at drive naturpleje som en driftsgren.
- Lavbundslandene bidrager til reduktion af kvælstofudvaskning og kan sammentænkes til målopfyldelse på vandløb.
- Udtagne lavbundslande må ikke bagefter dyrkes og sprøjtes, hvilket er med til at beskytte lokale grundvandsmagasiner.
- Der er mulighed for at etablere rekreative tiltag i projektområderne.

Aktører

Natur & Udeliv er ansvarlig for, i løbet af 2021, at analysere, hvor det er muligt at etablere lavbundsprojekter og hvor stort det faktiske potentiale er. Desuden skal de også analysere, hvor meget gennemførte vådområdeprojekter på kulstofrige lavbundslande siden 1990/2018 har reduceret CO₂ udledningen. For at opnå de ønskede synergieffekter, skal det ske i tæt dialog med Naturstyrelsen, lokale lodsejere og landbrugsrådgivning. Der indsendes en ansøgning til Landbrugsstyrelsen i 2021 på forundersøgelse af et Klima-lavbundsprojekt til området mellem Vork og Vingsted.

Opfølgning

Der følges årligt op på, hvor meget lavbundsland der er taget ud af omdrift. Ved at kende til arealernes kulstofindhold kan det estimeres, hvor stort et potentiale for CO₂ reduktion der er.

Succeskriterier

Der skal gives tilsagn til udtagning af gennemsnitligt 190 ha lavbundslande pr. år for at nå klimaplanens mål i 2030. Konkrete analyser giver senest i 2022 et mere præcist bud på potentialet.

Barrierer

Udtagning af kulstofrige lande er en frivillig proces. De enkelte lodsejere skal derfor være positive over for projekterne, for at de kan gennemføres.

Projektarbejde er langvarigt og tidskrævende. De nuværende ressourcer og bemanning matcher ikke det meget høje ambitionsniveau for udtagning af kulstofrige lavbundslande.

Udtagning af kulstofrige lavbundslande kan medføre fosforfrigivelse til vandmiljøet, når arealerne vådlægges og jernholdig fosfor frigives.

Desuden kan arealer, hvor der udtages lavbundsland, udvikle sig til natur efter Naturbeskyttelsesloven. De restriktioner der kan følge af dette kan resultere i, at lodsejerne er mindre positive over for projekterne.

Handling

For at øge hastigheden for udtagning af lavbundslande i Vejle Kommune sættes en række handlinger i værk.

Handling	Beskrivelse	Deadline	Økonomi	Barrierer	Mandat
Revision af kortmateriale	Forvaltningen analyserer, hvor det er muligt at etablere udtagning af kulstofrig lavbundsjord og hvor stort potentiale der er.	2022	75.000 kr.	Ingen	
Opdatering af klimaregnskab	Forvaltningen analyserer, hvor meget CO ₂ de gennemførte projekter siden 2018 har bidraget med.	2022	75.000 kr.	Ingen	
Samarbejder og dialog	Forvaltningen undersøger mulighed for et lokalt forum for koordinering af udtagning af kulstofrige lavbundslande.	2021	50.000 kr.	Ingen	
Klimalavbundsprojekt	Der søges et forundersøgelingsprojekt til et Klima-lavbundsprojekt.	2021	50.000 kr.	Ingen	

Partnerskab med landbruget

Mål i klimaplanen

Landbruget skal ifølge Vejle Kommunes klimaplan reducere sine udledninger med 20 % i 2030 og med 80 % i 2050. En reduktion på 20 % er mulig, når potentialerne i skovrejsning og lavbundsjordene inkluderes. Reduktionen skal derudover komme fra reduceret metantab fra gylle i forbindelse med biogasproduktion, nye fodersammensætninger, nye staldteknologier og øget tilplantning med efterafgrøder. I alt estimeres at landbruget kan reducere med 31,5 tons/år frem mod 2030.

Status

Vejle Kommune er allerede i god dialog med organisationer på landbrugsområdet, og der er bred enighed mellem parterne om, at man gerne vil indgå i et partnerskab om klimaindsatser. Der er også enighed om, at partnerskabet ikke skal ses som en afvikling af erhvervet, men at de i høj grad skal understøtte udviklingen af landbrugserhvervet frem mod grønne og klimavenlige løsninger, der afspejler fremtidens marked for landbrugsprodukter og fødevarer. Erhvervsudviklingen skal ses bredt, både på bedriftsniveau, men også med fokus på den lange række af de store virksomheder, der fungerer i samspil med landbruget – fx Arla og Danish Crown.

Partnerskabet kan arbejde med følgende hovedområder:

1. Staldanlæg, bygninger, dyrehold
2. Markdrift, herunder transport
3. Energiproduktion – solceller, biogas mv.
4. Lavbundsjordene, vandparkering, tilbageholde næringsstoffer mm. (Arealomlægning)
5. Nye teknologier som pyrolyse/biokul, mv.

Synergieffekter

Landbruget spiller ikke bare en rolle i forhold til at nå klimamålsætningerne om mindre udledning. Branchen har også en vigtig rolle i forhold til en række andre væsentlige formål – fx udvikling af landdistrikter, tilbageholdelse af vand, reduktion af næringsstoffer til vandmiljøet, rekreative formål og udeliv mv. Når Vejle Kommune vil arbejde med branchen, er det med et hovedfokus på at opnå synergieffekter og –gevinster i partnerskabet såvel som i de enkelte projekter, der gennemføres gennem partnerskabet.

Aktører

Grøn omstilling og udvikling af landbruget skal ske i tæt partnerskab ikke bare med branchen selv, men med en række andre aktører, der former udviklingen af fremtidens landbrug.

Fra EU og staten sættes rammebetingelser for branchen, ligesom de store virksomheder – Danish Crown, Arla m.fl. – er vigtige for branchens udvikling i en tid, hvor der efterspørges klimavenlige fødevarer. Også landbrugets egne organisationer såsom Landbrug & Fødevarer, SEGES, Økologisk Landsforbund og Bæredygtigt Landbrug er vigtige medspillere i udviklingsarbejdet.

Ligeledes er de lokale foreninger som Velas, Vejle-Fredericia Landboforening, Sagro og Kolding Herreds Landboforening vigtige i dialogen for at skabe den lokale forankring mellem udviklingspartnerne og den enkelte landmand.

I partnerskabet vil Vejle Kommune bestræbe sig på at favne alle disse interessenter for at sætte en fælles retning.

Opfølgning

Afhængig af udviklingen af partnerskabet, samt de tiltag der bliver valgt i partnerskabsarbejdet, vil der løbende være opfølgning på effekten af tiltagene. En del af tiltagene kan gennemføres inden for en kort tidsramme, mens andre kræver en længere periode. Der vil være en løbende opfølgning på tiltagene og de opnåede resultater.

Succeskriterier

Vejle Kommune er en aktiv part i udviklingen. Vi sætter os "forrest i bussen" og udvikler og deltager i udviklingsprojekter med forskere og fonde.

Barrierer

Det er ønsket, at vi skal lykkes med målene, samt dokumentere tiltagene ved at etablere et stærkt partnerskab med national og lokal forankring. Dette kræver, at både eksterne aktører som forskere, samt lokale foreninger og landmænd vil bidrage positivt til, at der igangsættes tiltag, der kan skabe de nødvendige resultater på klimaområdet.

Handlinger

For at styrke og fremme omstillingen af landbruget i partnerskab sættes en række handlinger i værk.

Handling	Beskrivelse	Deadline	Økonomi	Barrierer	Mandat
Fælles forståelse	Kortlægning af potentialer – for råstof til biogasanlæg, typer af produktion mm. Udarbejdelse af fælles baseline og mulige mål.	Udgang 2021	Behovet udvikler sig i takt med partnerskabsarbejdet.	ingen	
Workshop om partnerskab	Workshoppen skal fastlægge: <ul style="list-style-type: none"> • Det vil vi med partnerskabet. • Indsatser vi går i gang med ud fra en bruttoliste. • Hvordan gør vi det operationelt • Kommunikation – bredt set fra landmand til Christiansborg 	Endelig partnerskab fastlægges i september 2021	ingen	ingen	
Partnerskabsaftale	Vi vil sammen med det lokale landbrug bygge et stærkt partnerskab om at udvikle og implementere løsninger på klima området. Vi fastlægger i fællesskab ambitionsniveau for partnerskabet.	Udgang 2021 og herefter fortsat udbygning	Klimaudvalget søges om 1 mio. kr. til 4 års drift.	Forskellige barrierer på nationalt og lokalt niveau.	

Varmeplanlægning

Mål i klimaplanen

Olie og naturgas skal udfases på små fjernvarmeværker, i industrien, hos private og i fjernvarmesystemet hos TVIS. Samlet set er der CO₂ reduktionspotentiale på ca. 55.000 ton/år frem mod 2030.

Status

Der er i dag ca. 9200 private boliger med eget naturgasfyr i Vejle Kommune. Herudover er der ca. 1000 boliger med oliefyr i hele kommunen. Fire mindre fjernvarmeværker fyrer primært eller sekundært med naturgas, men to af værkerne er ved at blive koblet på TVIS' fjernvarmenet. TVIS har kun en smule naturgas tilbage i sit net i forbindelse med spidsbelastninger. En række store virksomheder benytter i dag fossile brændsler i form af primært naturgas.

Synergieffekter

Omstilling af varmforsyningen skal ske i samarbejde med lokalsamfund for at understøtte fælles løsninger.

Konverteringsprojekter i og op til eksisterende fjernvarmeområder skal understøttes for at fremme omstillingen.

Aktører

Processen for omstillingen kræver en tæt dialog med de lokale fjernvarmeværker. Med afsæt i denne handlingsplan skal der samarbejdes på tværs af politiske udvalg, særligt mellem Natur- & Miljøudvalget og Udvalget for lokalsamfund og nærdemokrati.

Industrien skal inviteres til dialog om omstillingen af deres forsyning.

Opfølgning

Der følges årligt op på, hvor mange private olie- og naturgasfyr der er sløjfet. Forbruget af naturgas på små fjernvarmeværker samt i industrien opgøres årligt.

Succeskriterier

Der skal i gennemsnit sløjfes mindst 1025 naturgasfyr og 111 oliefyr årligt for at nå målet i 2030.

Barrierer

Økonomiske incitamenter er afgørende for om folk omstiller fra olie og gas til fjernvarme og varmepumpe. Nationale støtteordninger, låneordninger og fjernvarmeselskabernes priser er afgørende for at omstillingen sker i det ønskede tempo.

Handlinger

Handling	Beskrivelse	Deadline	Økonomi	Barrierer	Mandat
Dialog med fjernvarmeselskaber	<p>Fjernvarmeselskaberne sætter langt hen ad vejen tempoet. Dialogmøder med fjernvarmeselskaberne om at:</p> <ul style="list-style-type: none"> Etablere nye fælles varmesystemer uden for hovedledningerne – evt. med kommunale bygninger som aftager. Udvikle moderne prissætningsmodeller som f.eks. abonnementsordninger. Være proaktive og udvikle og synliggøre fjernvarmen som et attraktivt produkt. Gøre business casen tydelig for borgerne, og gøre skiftet til fjernvarme let for forbrugeren <p>Understøtte de proaktive fjernvarmeselskaber.</p>	2021-22	Ingen	Kommunen har kun dialog som værktøj, ikke egentlig handlekraft.	
Rejsehold til lokalsamfund	<p>Starthjælp/rejsehold til landsbyklynger, evt. med kontakt til lokalråd, om fælles varmeløsninger. Tænk sammen med ULN arbejdet.</p> <p>Find inspiration andre steder f.eks. Daugaard Fællesvarme og termovej i Hedensted, evt. via studietur.</p> <p>Finde foregangsbyer der kan være de første til at omstille.</p>	2021	Ingen	Kommunen har kun dialog som værktøj, ikke egentlig handlekraft.	
Kommunikation med borgere	<p>Kommunikere til de oplagte områder om, hvad planerne er, så folk ikke får skiftet til varmepumpe i områder, hvor der kommer fjernvarme.</p> <p>Dialog med borgere om finansieringsmuligheder.</p> <p>Ansæt fælles medarbejder på tværs af trekantområdet. En kerneopgave for en kommende fælles medarbejder er at formidle aktuel viden, inkl. at holde webinarer og evt. producere film.</p>	2021	Ingen	Kommunen har kun dialog som værktøj, ikke egentlig handlekraft.	
Opdater vidensgrundlag	<p>Udpeg, med udgangspunkt i dialogen med fjernvarmeværkerne, kommende områder med fjernvarme.</p>	2021	Ingen	Ingen	

Mål i klimaplanen

Klimaplanen opstiller en række mål for 2030 om affald og Vejle Kommunes kommende affaldsplan vil blandt andet understøtte disse mål:

1. Vejle Kommune er fortsat blandt de førende kommuner inden for affaldsområdet, hvad angår minimering, genbrug, genanvendelse af affald og lavt ressourceforbrug.
2. RessourceCenter Vejle (RCV) understøtter mere genbrug og genanvendelse.
3. Vi vil arbejde for CO₂-neutral affaldssektor.
4. Indsamling og behandling af affald sker med køretøjer, der kører på ikke-fossilt brændstof.
5. Alle vejlensere kender til og handler efter affaldspyramidens principper om minimering, genbrug og genanvendelse af affald.

Status

Byrådet vedtog i efteråret 2014 Affaldsplan for Vejle Kommune. Planen er dækkende for perioden 2014 - 2024 med særlig fokus på perioden frem mod 2018. På dette tidspunkt skulle et nyt nationalt politisk udspil på affaldsområdet have været på plads. Dette arbejde har imidlertid været forsinket. I juni 2020 blev der indgået en national klimaaftale på affaldsområdet. Denne har ligget til grund for den nationale affaldsplan "Handlingsplan for cirkulær økonomi – National plan for forebyggelse og håndtering af affald 2020-2032". Handlingsplan for cirkulær økonomi – National plan for forebyggelse og håndtering af affald 2020-2032" understøtter de nationale mål for affaldssektoren angivet i klimaaftalen:

- Affaldssektoren skal være klimaneutral i 2030,
- Der udsorteres 80 pct. plast fra forbrændingen i 2030 og totalt må der max forbrændes 30 % af affaldet.
- Affaldskurven skal knækkes - mindre affald, mindre spild og mere til genbrug, herunder er der sat kvantitative mål fra EU.

Den nationale plan "Handlingsplan for cirkulær økonomi – National plan for forebyggelse og håndtering af affald 2020-2032" er endnu ikke endelig godkendt. De helt konkrete og godkendte krav og rammer ift. kommunerne udestår dermed på nuværende tidspunkt.

En ny affaldsplan for Vejle Kommune er under udarbejdelse, der dækker perioden 2020-2032 med særlig fokus på de første seks år. Den kommende affaldsplan understøtter dels de nationale mål fra klimaaftalen dels ovenstående mål i klimaplanen. I løbet af foråret 2021 er der sat politiske strategiske retninger fra Natur- og Miljøudvalget til den kommende affaldsplan. Planen forventes endelig godkendt i byrådet i efteråret 2021.

Synergieffekter

Vejle Kommunes kommende affaldsplan for perioden 2020-2032, med fokus på de første seks år, sætter de strategiske og politiske retninger inden for området. Dette sker dels med henblik på at understøtte de europæiske og nationale klimamål inden affaldsområdet dels for at fastsætte mere lokale mål for Vejle Kommune.

Vejle Kommunes affaldsplan og rammer inden for Ressourcer & Genbrug spiller en stor rolle i forhold til politikere, borgere og erhvervslivet med henblik på at understøtte og animere til et bredt fokus på forebyggelse, CO₂-reduktion, genanvendelse og cirkulær økonomi velforankret i hverdagen gennem vores

handlinger og adfærd. Det er dog i sidste ende i afgørende, at bevægelsen ned ad den grønne vej sker i et fællesskab med alle borgerne, herunder også med et fokus på samarbejde med erhvervslivet samt tværkommunalt.

Yderligere er der fra europæisk og nationalpolitisk side et stort fokus på affaldssektoren, herunder også initiativer, der er påkrævet løst fra national side i form af standarder, opgørelsesmetoder og lovgivning, der løbende skal falde på plads.

Aktører

Affaldsplanen udarbejdes af Ressourcer & Genbrug med bl.a. inddragelse af politikere, borgere og private boligforeninger.

En succesfuld udmøntning af affaldsplanen forudsætter fokus på bredt samarbejde, inddragelse og fællesskab.

Kommunernes fremtidige og videre arbejde med de opsatte mål inden for affaldssektoren er i høj grad påvirket af rammer givet fra nationalpolitisk hold, som på dette område er en væsentlig aktør i forhold til kommunernes muligheder og begrænsninger.

Opfølgning

Affaldsmængderne registreres og opgøres løbende. Med henblik på en målrettet og kontinuerlig opfølgning på mål i den kommende affaldsplan skærpes dette arbejde yderligere.

Datagrundlaget omkring affaldsområdet er dog pt. ikke tilstrækkeligt på alle områder. Der er områder, hvor der endnu ikke sker en struktureret indsamling af data, og beregningsmetoder for klimaopgørelse/-påvirkning udestår pt. KL er på fælleskommunalt niveau i gang med at etablere et kommunalt samarbejde sammen med bl.a. Miljøstyrelsen, Miljøportalen m.fl. med henblik på at udarbejde klimaberegningsmodeller på affaldsområdet, der spiller sammen med og understøtte DK2020.

Det er hensigten, at der på sigt udvikles en fælles digital platform (cirkulær databank), hvor kommunerne kan tilgå og trække data fra. Platformen skal understøtte beregningen af klimareduktion lokalt.

Endvidere er der pt. kun opstillet klimamål fra EU. Der skal udarbejdes nationale mål på fraktionsniveau og klare retningslinjer for, hvad der skal medtages i de kommunale beregninger af klimaregnskabet på affaldsområdet.

Succeskriterier

Forudsat byrådets godkendelse af Affaldsplanen 2020-2032 i efteråret 2021 er der opstillet følgende succeskriterier:

- Forebyggelse: Vi vil reducere den procentuelle stigning i Miljøstyrelsens fremskrivninger vedrørende affaldsmængder fra husholdninger med 50 % i 2025 og 2030.
- Klima: Vi arbejder mod et CO₂-neutralt affaldsområde i 2030
- Genanvendelse: Vi opfylder målsætninger vedrørende genanvendelse i 2025 og 2030 angivet i "National plan for forebyggelse og håndtering af affald 2020-2032"
- Service: 85 % af borgerne er i 2025 tilfredse/meget tilfredse med affaldsordningerne i Vejle stigende til 88 % i 2030

Barrierer

Kommunernes mulighed for målrettet og ensartet opgørelse på tværs af kommunerne forudsætter, at der udarbejdes fælles klimaberegningsmodeller. Ligeledes er opgørelserne forudsat, at kommunerne har adgang til fælles data.

Opgørelsesmetoder for genanvendelse er ændret. Fremadrettet er målene opgjort i forhold til den reelle genanvendelse. Dette betyder, at Miljøstyrelsens standardtabsrater i hele værdikæden fratrækkes. På den måde er det hensigten, at materialerne følges på vej mod slutproduktet og ikke som nu, hvor genanvendelsen beregnes ud fra de materialer, der er i første led af værdikæden. Opgørelsen af den reelle genanvendelse fordrer gennemsigtighed i hele værdikæden som kan vise sig at være en stor udfordring.

Handlinger

Handling	Beskrivelse	Deadline	Økonomi	Barrierer	Mandat
Vejle Kommunes Affaldsplan 2020-2032	<ul style="list-style-type: none"> • Udarbejdelse af Vejle Kommunes Affaldsplan 2020-2032, jan-april 2021 • Høring, maj-jul 2021 • Politisk behandling aug-sep 2021 • Implementering	Sep. 2021	Investeringssplan vedtages sammen med affaldsplanen	Løbende krav og rammer fra europæisk- og nationalpolitisk side Opgørelse af den reelle genanvendelse	Implementering af affaldsplanen sker i et fællesskab med alle brugere samt ud fra nationale krav og rammer
Løbende udskiftning af materiel	I forbindelse med den løbende udskiftning sker udskiftning af materiel ud fra en helhedsbetragtning	Løbende		Teknologisk muligheder Økonomi	

Klimahandlingsplan
Vejle Kommune
Natur- & Miljøudvalget
2021